

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRтни VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Štev. pri poštni branilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 8. julija 1932.

Štev. 27.—28.

Nova jugoslovenska vlada

Dr. Marinković odstopil, naslednik dr. Srškič.

Zaradi bolehanja je predsednik vlade dr. Voja Marinković podal demisijsko vlado.

Dne 2. t. m. je kralj imenoval novo vlado, ki je bila zvečer istega dne za prisočena. Izpremembe v vladi so samo delne.

Predsednik vlade je dr. Milan Srškič, minister na razpoloženju in narodni poslanec.

Ostali ministri so:

brez portfelja: dr. Albert Kramer, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za socialno politiko in narodno zdravje: Ivan Pucelj, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

brez portfelja: dr. Hamdžija Karamehmedović, senator in bivši minister;

za prosveto: dr. Dragutin Kojič, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za pravdo: dr. Ilja Šumenković, bivši stalni delegat pri Društvu narodov in narodni poslanec;

brez portfelja: Boža Maksimović, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za kmetijstvo: Juraj Demetrovič, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za vojsko in mornarico: armijski general Dragomir Stojanović, minister na razpoloženju;

za finance: dr. Milorad Djordjevič, minister na razpoloženju;

za telesno vzgojo: dr. Dragan Krajičević, minister na razpoloženju;

za gradbe: dr. Stjepan Srkulj, minister na razpoloženju;

za gozde in rudnike: Viktor Pogačnik, minister na razpoloženju in narodni poslanec;

za zunanje zadeve: Bogoljub Jeftić, minister dvora;

za notranje zadeve: Živojin Lazić, ban varbarske banovine in

za trgovino in industrijo: Ivan Mohorič, narodni poslanec.

17 ministrov.

Dr. Kramer in Boža Maksimović sta v novi vladi brez resora.

Poslancev je v novi vladi deset.

To so bistvene izpremembe v novi vladi.

Izprememba v ministrstvu trgovine in industrije

Z izpremebo, ki je nastala v kraljevski vladi, se je izvršila tudi izprememba v ministrstvu trgovine in industrije. Dr. Albert Kramer je prepustil svoj resor odličnemu in vrednemu nasledniku g. Ivanu Mohoriču, svojo pomočniku, narodnemu poslancu in generalnemu tajniku zbornice za TOI v Ljubljani.

Dr. Kramerjevo delo kot ministra za trgovino in industrijo je bilo veliko in težavno, saj je upravljal in vodil ta resor v času najhujše gospodarske depresije in ob uveljavljanju novega obrtnega zakona, katero delo je terjalo izredno mnogo truda in predvidnosti, kako kar najbolj zadovoljiti vse gospodarske interese, ki spadajo pod ta zakon. S svojimi izrednimi sposobnostmi, neumornim delom in železno voljo, obenem pa s svojo priprostostjo, ustrežljivostjo do malega in delovnega človeka iz naroda, da si je pridobil simpatije in spoštovanje, kakršno uživa le malokdo. Obrtništvo pa je bil vselej — in to je še bolj vidno dokazal baš v tem času — velik prijatelj in zaščitnik. Le težko bi bilo najti človeka, v katerem bi našlo obrtništvo tolikšno razumevanje in podporo svojih stremeljenj. Obrtništvo dravske banovine pa ugotavlja to s še bolj vidnim zadovoljstvom, saj je ravno v njem našlo veliko umevanje in podporo, da je ostala naša skupna zbornica za trgovino, obrt in industrijo s svojo bogato tradicijo neokrnjena v svoji dosedanji sestavi in kot vzorna združevalka vseh treh gospodarskih interesov v dravski banovini: trgovine, obrti in industrije.

Ob času, ko se je umaknil iz svojega resora, da da s tem priliko svojo vrednemu nasledniku, da ta za more še bolj uspešno uveljaviti svoj izredni gospodarski talent v dobro države in našega narodnega gospodarstva, smatramo kot prijetno dolžnost, da se na tem mestu javno zahvalimo g. ministru dr. Kramerju za vse izvršeno veliko delo s prošnjo, da tudi v bodoče ostane velik prijatelj in zaščitnik obrtništva.

Ko se je poslavljaval od naše zbornice za TOI dolgoletni in zaslužni gene-

ralski tajnik g. dr. Fran Windischer, ki je nastopil zaslužni pokoj, je nominirala zbornica na njegovo mesto, kot šefa zborničnega urada g. Ivana Mohoriča. Toda njegovo aktivno delo, čeprav je še danes v svojih novih

Dr. Albert Kramer

Ivan Mohorič

Pojasnili ministrstva trgovine in industrije glede pridobljenih obrtnih pravic

Na vprašanje, ali imajo osebe, ki so pridobile pravico za izvrševanje rokodelskega obrta na podlagi prejšnjih zakonov o obrtih, pravico za izvrševanje svojega obrta tudi na področju, kjer je od 9. marca t. l. veljal stari srbski zakon o radnjah (obrth), je ministrstvo trgovine in industrije z odlokom II. Br. 14035 z dne 21. marca 1932 pojasnilo banskim upravam, da pravice, pridobljene po paragrafu 446 zakona o obrth, ne veljajo samo za pod-

funkcijah zaposlen, mravljično delaven zanj, je bilo odmerjeno le za kratek čas. Kraljevska vlada, upoštevajoča njegove odlične sposobnosti in neizčrpno iniciativnost, ga je kmalu pozvala v ministrstvo trgovine in industrije, da kot pomočnik pomaga tečajnemu ministru dr. Kramerju pri njegovih odgovornosti polnih visokih državnih poslih. Slovenci in naši gospodarski krogi brez razlike se moremo upravičeno postavljati, da je ta mož — poln vedrega optimizma in eden prvih gospodarskih strokovnjakov — postal vreden naslednik svojega bivšega šefa. Zakaj, njegovo široko gospodarsko obzorje ni le upoštevano in občudovano v naši domovini, njegovo ime je znano preko meja kraljevine. Domovina sama ga je vselej klicala, kadarkoli je bilo potreba njegovega sveta pri vseh konferencah širšega gospodarskega značaja in pomena. Udeležil se je številnih važnejših konferenc doma in v inozemstvu. Bil je vselej razumen in vpliven zagovornik naših gospodarskih interesov. Njegovo ime pa je tudi tesno zvezano s sicer še revno našo gospodarsko literaturo, kateri je s svojo uprav mravljično delavnostjo kot znanstvenik in veščak pripomogel do precejšnje obogatitve.

Znan med vsemi gospodarskimi krogi po svojih nastopih v zbornici, na zborovanjih raznih stanovskih organizacij, ljubezniv in vsakomur uslužen, je bil že od nekdaj velik prijatelj obrtništva.

Naše obrtništvo zre v njegovo visoko imenovanje z največjim zaupanjem in mu le želi, da bi mu bilo dolgo dano uveljavljati svoje odlične sposobnosti za povzdigo in napredek obrtniškega stanu v naši državi.

Mišljenje bančnikov o državni finančni in gospodarski politiki

Pred dnevi je imela zagrebška Zveza za denarnih zavodov kraljevine Jugoslavije svojo redno trinajsto skupščino. Ta skupščina je bila nenavadno dobro obiskana, saj se je vršila v prav značilnem času za denarne zavode. Pred prihodom na dnevni red je g. Branko Plivelič, generalni direktor Prve hrvatske štedionice, v kratkih a tehtnih potezah pojasnil situacijo denarnih zavodov. Njegov govor bo za nimal z ozirom na stvarne ugotovitve tudi nas, zato ga priobčujemo v celoti. V prevodu se glasi:

»Gospodarska depresija, ki jo je že par let občutili v vseh panogah, našega narodnega gospodarstva, je prišla do izraza tudi v našem denarstvu, ki je svoje posledice v svojo politiko moralo uravnati pač tem prilikam sledeč. Čeprav je bil obseg gospodarskega dela ožji, vendar so bili vez in ravno novesje vseh gospodarskih panog kolikor toliko očuvani. V minulemu letu je prišlo vsled znanih dogodkov do zmede gospodarskih in kreditnih odnosov. Kakor v ostalem svetu, tako se je tudi pri nas pretvorila gospodarska depresija v aktivno krizo denarja in denarstva. Zaupanje v denar in denarne zavode je jelo pešati, in to je povzročilo zelo težke posledice in perturbacije v narodnem gospodarstvu. Od tega niso bile v minulemu letu oškodovane niti najbogatejše, niti najsiromašnejše dežele. Kakor nekakšna bolezen, je prišlo v jeseni minulega leta to vznemirjenje in nezaupanje v našo državo, kjer sploh ni bilo povoda in razloga za to. Dasiprav je to nezaupanje pred koncem leta popustilo, vendar je imelo za posledico, da je znaten del vložene kapitala, ki predstavlja v naši državi glavni vir kredita, bil vzet iz prometa na čisto škodo narodnega gospodarstva kot celote. Ta jaki odtok denarnih sredstev je moral biti na drugi strani nadomeščen. Baš zaradi tega je prišlo do zmede v normalnem funkcioniranju našega denarstva, kar traja še danes. Naše denarstvo je podvzelo vse moč goče mere in se borilo v kolikor so mu dopuščale moči; pa so bile vse težkoče izredno velike narave, dočim sta bili razumevanje in pomoč nezadostni.

Predvsem ni hotel del poveriteljev denarnih zavodov uvideti — in še danes ne uvideva —, da so denarni zavodi samo posredniki denarnega in kreditnega prometa, in da je z naglim dviganjem vlog iz zavoda zadan udarec vsemu narodnemu gospodarstvu; a, posredno s tem njim samim. Kar se tiče pomoči Narodne banke, ki je v takih prilikah ostala edino zaledje in kreditni vir za denarne zavode, je bila v minulemu letu vsled nastalih prilik večja od prejšnjih. Ker pa vendar ta pomoč ni bila dana v zadostni meri v pravem in najkritičnejšem času, zato Narodna banka ni imela teh posledic, ki jih je bilo od nje pričakovati. To je pa v zvezi z novo monetarno politiko države, ki ji je morala podleči kreditna politika Narodne banke. Prizadevanje Zveze denarnih zavodov, kakor tudi vseh drugih organizacij, je šlo in gre dalje v tem pravcu, da se kreditna baza Narodne banke razširi brez kakršnekoli nevarnosti za stabilnost naše valute, ki jo je treba brezpogojno varovati. ZDZ je imela priliko in je vselej pripravljena, da iznese svoje mišljenje in predloge v tem smislu. Naše denarstvo — tako veliko kakor malo — je v osno-

ročja, za katera so doslej veljale, ampak da se njih važnost razteza na vso državo, tedaj tudi na področje, na katerem je prej veljal srbski zakon o obrth od 29. junija 1910 leta, kakor tudi narobe.

Potemtakem sme oseba, ki je na podlagi paragrafa 446 zakona o obrth pridobila pravico za izvrševanje obrti, premestiti svoj obrt v zmislu paragrafa 131. kakor tudi osnovati v zmislu paragrafa 132 pomožne lokale, ne da bi bila vezana na druge formalnosti, razen onih, ki so navedene v citiranih paragrafi.

vi zdravo, potrebuje pa izdatne pomoči Narodne banke, da bo moglo prebroditi vse sedanje težkoče in omogočiti nadaljnje gospodarsko delo in razvitke.

Dasi se je to denarstvo ponekod malo zboljšalo v primeru prilik v prošli jeseni, se je vendar znašlo to leto zopet v težkem položaju, ki je nastal z uveljavljanjem zakona o zaščiti kmeta. Brez vsake sumnje je in opravičljivo je dejstvo, da je potrebna v kreditnem pogledu kmetu posebna pomoč. Pomoč take vrste, ki je bila dana s tem zakonom, pa je z višjega gospodarskega vidika kmetu v večjo škodo nego v korist; prav gotovo pa je na škodo našega celokupnega gospodarstva. Posledice tega zakona so se pokazale takoj. Res je, da je majhen del kmetov prezadolžen, ostal pa je brez potrebnega kredita večji del dobrih kmetov, ker jim z eliminiranjem našega privatnega denarstva ni so stavljani na razpolago drugi kreditni viri.

Naši denarni zavodi so vselej upoštevali prilike našega kmetijstva, zato so postopoma nižali in računali obrestno mero, da jo je kmet zmogel; z ozirom na težke prilike so mu tudi dovoljevali reden up in odlog plačila. Kmetu je bilo mogoče pomagati le s kreditom, nikakor pa ne z ustavitvijo kreditov, kar je primer zdaj.

Ce se že hoče dati kmetu posebno cenen kredit, potem morejo takega organizirati samo država, agrarna banka in Narodna banka. V tem pogledu so bile že predlagane razne mere in rešitve. Z ozirom na to, ker so bili naši denarni zavodi, še posebej oni, ki so se pečali z dajanjem kmetijskih kreditov, zavedeni s prej omenjenim zakonom — še mnogo bolj z uredbo za izvedbo tega zakona — v izredno težak položaj, se je vršila pred časom na inicijativno te zveze konferenca združenj in zvez denarnih zavodov. Ta konferenca je sprejela znane zaključke, naj se podvzamejo vsi koraki za rešitev tega problema v drugi obliki, in da se zadovolji tako na eni strani kmeta, kakor se na drugi strani zavarujeta pred škodo denarstvo in gospodarstvo. S tem v zvezi je treba posebej naglasiti, da si v današnjih prilikah ni mogoče zamisliti kmetijskega kredita brez sodelovanja našega privatnega denarstva.

To naj so glavni in najaktualnejši problemi, katerih rešitev se mora smatrati kot nujno potrebo našega denarstva in našega gospodarstva. V tem momentu je treba naglasiti tudi zahtevo, da se s skupnim sodelovanjem gospodarskih krogov izdela gospodarski program — merjen po prilikah in možnostih —, po katerem naj se v bodoče vodi enotna gospodarska politika in kateremu programu naj se prilagodi celokupno naše narodno gospodarstvo. V tem delu ne smemo oklevati. Če je veljalo to načelo kdaj, velja to danes mnogo bolj, kot kdaj prej. Uspel bo le tisti, ki dela pazljivo in se bori!

Ste že poravnali naročnino?

Drago žabkar:

Obrtništvo v prejšnjih stoletjih

(Dalje.)

Kakor rečeno, si pomočnik ni smel izbirati mojstrov po svoji volji in moral je vstopiti v delo pri tistem, ki mu ga je zadruga določila.

Leta 1791. je bilo v tem pogledu nekaj več svobode in pomočnik je smel spreminiti svojega službovalca, ako je pri kakem mojstru služil vsaj že 14 dni, pa še tedaj je moral v to privoliti vsa zadruga in tudi v tem slučaju ni smel iti k takemu mojstru, ki je imel že tri pomočnike. Mojstri so se gori omenjeni delni svobodni na vse kniplje upirali, kajti dejali so: »Dobro vemo, da se dajo pomočniki preslepiti z boljšo plačo in da gredo raje k tistim v delo, ki bolje plačujejo. Kakšen nered bi pač postal, da je pomočnikom dovoljeno popolnoma po njihovi volji in kakor bi se jim zljubilo hoditi od mojstra do mojstra. Le v slučajih, ako je mojster nujno potreboval pomočnika, pa le ni bilo dolgo nobenega na spregled; mu je bilo dovoljeno, da mu je zadruga naročila pomočnika iz tujine. Tak naročen pomočnik se je moral javiti na rokodelski postaji (Hofberge) in poklicati najmlajšega mojstra ali pa najstarejšega pomočnika, ki ga je peljal k dobremu mojstru. Ta je moral napisati pismo s pomočnikom pri zadrugi.

Ukinitve komisarijata pri OUZD in Trgovsko-bolniškem društvu

Beograd, 20. junija. p. Minister socialne politike je razrešil dolžnosti dosedanjega komisarija Okrožnega urada za zavarovanje delavev v Ljubljani Ivana Tavčarja, uradnika Delavske zbornice v Ljubljani, in imenoval novo ravnateljstvo.

Iz skupine delodajalcev: za člane ravnateljstva: Rebek Josip, ključavničarski mojster v Ljubljani, Albin Prepeh, tiskarnar v Ljubljani, Ribnikar Adolf, načelnik v Ljubljani, Krapež Miko, urar v Ljubljani, Oset Andrej, gostilničar v Mariboru, inž. Jelenc Jož, stavbenik v Mariboru. Za namestnika: Kersnič Ivan, krojač v Ljubljani, Verbič Anton, trgovec v Ljubljani, dr. Sajovic Stanko, odvetnik v Kranju, Gajer Rudolf, ključavničarski mojster v Ljubljani, Pogačnik Hinko, industrijec v Rušah, Dolčar Jernej, sodar v Celju. V nadzorni odbor: Bureš Franjo, urar v Mariboru, Bonač Fran, industrijec v Ljubljani, Naglas Viktor, industrijec v Ljubljani; namestniki: Dolžan Fran, klepar v Celju, inž. Kobi Jožko, industrijec v Ljubljani, in inž. Toman Anton, industrijec v Ljubljani.

Iz skupine delojemalcev so imenovani za člane ravnateljstva: Čobal Melhior, ravnatelj Konzumne zadruge v Zagorju, Kavčič Tomaž, zimoprejec, Stražišče pri Kranju, Kravos Vladimir, strokovni tajnik v Ljubljani, Ošlak Josip, ravnatelj Ljudske tiskarne v Mariboru, Saže Ladislav, knjigovez v Mariboru, Tavčar Ivan, referent Delavske zbornice v Ljubljani. Za namestnike: Vidic Karel, tehniški delavec v Celju, Blažek Anton, uradnik v Ptaju, Klanšek Maks, ključavničar v Rožni dolini pri Ljubljani, Škofic Ivan, pekovski pomočnik v Ljubljani, Bregar Rudolf, zidar v Ljubljani, Blazjak Luka, skladiščnik v Litiiji. V nadzorni odbor: Kosem Drago, črkostavec v Ljubljani, Jakomin Lovro, strokovni tajnik v Ljubljani, Terkuč Edvard, sprevednik v Zg. Šiški; za namestnike Žulovec Jaka, strojnik v Vevčah, Brezlj Anton, krojaški pomočnik v Ljubljani in Juh Fran, dimnikarski pomočnik v Ljubljani.

Do konstituiranja novega ravnateljstva bo vodil posle dosedanji komisar g. Ivan Tavčar. Seja novoimenovanega ravnateljstva bo sklicana v najkrajšem času.

*

Beograd, 27. junija. M. Minister socialne politike je razrešil dolžnosti komisarija Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani dr. Ivana Plessa, tajnika Zbornice za TOI, ki je bil imenovan dne 23. februarja 1931 ter imenoval novo ravnateljstvo.

Za člane ravnateljstva so imenovani: Berdajs Vilko, trgovec v Mariboru, Fazarinc Anton, trgovec v Celju, Klinar Peter, ravnatelj podružnice Hipotekarne banke v Ljubljani, Sirc Franjo, industrijec v Kranju, Smerkolj Albin, trgovec v Ljubljani, Weixl Vilko, trgovec v Mariboru, Glušič Edo, uradnik v Ljubljani, Golmajer Ciril, uradnik v

Ljubljani, Lavrenčič Valter, prokurist v Ljubljani, dr. Pless Ivan, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani, Zemljic Joško, uradnik v Ljubljani, in Raška Anton, trgovski pomočnik v Ljubljani. Za namestnike pa: Majer Franjo, trgovec v Mariboru, Ravnihar Ivan, trgovec v Celju, Breznik Venčeslav, trgovec v Ljubljani, dr. Fr. Pavlin, direktor Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Verovšek Jurij, trgovec v Ljubljani, dr. Božič Mirko, ravnatelj banovinske hranilnice v Ljubljani, Vrančič Vladimir, uradnik v Ljubljani, Pleničar Bogo, uradnik v Ljubljani, Doležal Lojze, uradnik v Mariboru, Kunstek Stefan, uradnik v Št. Vidu pri Ljubljani, Ure Ivan, uradnik v Vevčah, in Patik Anton, uradnik v Ljubljani.

V nadzorstvo so imenovani za člane: Bahovec Ivan, trgovec v Ljubljani, dr. Pestotnik Pavel, profesor v Ljubljani, Trček Fran, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, Franke Leo, pooblaščenec Jadransko-podunavske banke v Ljubljani, Likar Ciril, uradnik v Ljubljani, Miklavc Iv., prokurist v Ljubljani. Za namestnike pa: Verbič Anton, trgovec v Ljubljani, Sušnik A., trgovec v Ljubljani, Jurjevč Avgušt, trgovec v Ljubljani, Lesjak Fran, uradnik v Ljubljani, Sket Janko, tajnik Zveze privatnih nameščencev v Ljubljani

Olajšave pri izdajanju davčnih potrdil

Z okrožnico davčnega oddelka finančnega ministrstva je bilo odrejeno, da se smejo izkazila o plačanem davku dajati samo tedaj, kadar je davčni obveznik svoje obveznosti izpolnil v celoti. Zaradi tega so se nekateri zainteresirani davčni obvezniki, ki so v poslovnih dobaviteljskih zvezah z državnimi oblastmi, začeli obračati na davčni oddelk finančnega ministrstva s prošnjo, naj bi se ta okrožnica ublažila in dovolilo izdajanje izkazil tudi v primerih, kadar ima davčni dolžnik obtem tudi terjatve od države. Upoštevajoč te želje, je davčni oddelk finančnega ministrstva delno ugodil tem zahtevam, v kolikor to koristi tako dobaviteljem, kakor tudi državi blagajni. Zato je finančno ministrstvo sklenilo izpremeniti nekatera določila omenjene okrožnice v toliko, da se bodo v bodoče izključno samo za uporabo pri dobavah mogla izdajati izkazila, da je določena oseba izpolnila svojo davčno dolžnost, to pa le tedaj, če davčni dolžnik pismeno odstopi davčni upravi svojo utemeljeno likvidno terjatve napram državi blagajni. Na podlagi takega odstopa bo davčna uprava zalegla take terjatve, prosilcem pa izdala izkazilo, če terjatve v celoti krije dolžni in zapadli davek. Ta rešitev finančnega ministrstva je poslana vsem finančnim direkcijam, ki se je morajo striktno držati.

Kaj je novega?

Novi direktor Mednarodnega urada dela. Upravni svet MUD je imel 1. t. m. sejo, na kateri je imenoval namesto pok. Alberta Thomasa za direktorja MUD dosedanjega namestnika H. B. Buttlerja. Buttler je Anglež in je od ustanovitve Mednarodnega urada dela bil sodelavec Thomasa v uradu.

Novi tekstilna tovarna v Osijeku. Tkalnica svilenega blaga v Osijeku je zaprosila občino, da ji dodeli stavbišče, na katerem bo zgradila tovarno za moderno barvanje svile. Tovarna bo veljala tri milijone dinarjev in zaposlovala izpočetka okoli sto delavcev.

Negotovost lozanske konference. Ves svet z največjim zanimanjem sledi poteku lozanske konference, ki kaže kaj slabe izgleda na uspešen izid. Da ne more nikakor priti do vsaj delnega sporazuma, je krivda predvsem na Nemčiji zaradi svojvrstnih zahtev. Nemci so namreč pristali na to, da plačajo 2.6 milijarde, zahtevajo pa pod tem pogojem enakopravnost v oboroževanju in črtanje čl. 231 verseyske mirovne pogodbe, ki zavezuje Nemčijo kot odgovorno za svetovno vojno.

Največja ura na svetu. Big Ven so imeli do danes za največjo uru na svetu in je postavljena v Londonu. Toda nova ura, ki so jo nedavno izdelali v angleški prestolnici, daleko prekaša po svoji veličini Big Ven. Veliki kazalec te ure meri štiri metre, mali pa dva in pol metra; dočim je premer deset metrov. To ogromno konstrukcijo bo gonil mal električni aparat, ki pa ne bo večji od večje konzervne skatle.

Naši državni dolgovi. Zunanji dolgovi znašajo 32 milijard 763 milijonov, notranji pa 6 milijard Din. Finančno ministrstvo je objavilo stanje konsolidiranih dolgov kraljevine Jugoslavije v inozemstvu. V splošnem pregledu so izraženi dolgovi v valutah zadolženja kakor tudi v dinarjih. Naš celokupni inozemski dolg znaša 32 milijard 763 milijonov, iznos anuitet plačljivih v letu 1932-33 znaša 1277 milijonov Din. Notranji dolg naše države v celoti 6020 milijonov, vsota anuitet doma pa iznaša za leto 1932-33 306 milijonov Din. Od 28 različnih inozemskih obveznosti naše države je največji vojni dolg Angliji v iznosu 6667 milijonov Din. Za njim pridejo: vojni dolg Zedinjenim državam Amerike 3463 milijonov, nasledstveni dolg od bivše Avstro-Ogrske 3002 milijonov, državno inozemsko posojilo v zlatu iz leta 1922. (Blairovo 8 in 7 odst.) 2507 milijonov, dalje mednarodno stabilizacijsko posojilo 2248 milijonov, dolg južne železnice 2228 milijonov, vojni dolg Franciji 2227 milijonov in reguliranje presežkov po Dawesovem načrtu 2098 milijonov Din. Od povojnih državnih posojil je večje še 6% odst. od leta 1928. v iznosu 1236 milijonov dinarjev, med predvojnimi ob-

gorje tistemu mojstru, ki je naročil pomočnika iz tujine kar na svojo roko. Zadruga ga je občutno kaznovala. Tako je nekoč neki ljubljanski barvar dobil pomočnika iz Kranja brez dovoljenja zadruge. Ta je mojstra klical na odgovornost in na shodu zadrug se je vnel srditi boj. Obtoženi mojster se je tako razsrdil, da je poslal navzoče maistre s »potepuh« in »cepci« (Flegel und Halunken). Ko ga je zadruga zaradi tega naznamila, ga je višja oblast občutno kaznovala.

Pomočnik, ki je stopil v delo, je svojemu mojstru mogel odpovedati službo kadarkoli in brez navedbe vzroka, ako še ni bil preko treh mesecev pri istem mojstru. Po preteku treh mesecev je moral sam preskrbeti namestnika. Če je hotel imeti dopust, je moral gledati, da ne spravi svojega mojstra v zadrugo. Komur je bilo dokazano, da je šel na dopust v največji seziji, so ga kaznovali z dvatedensko plačo, pa tudi noben mojster v dotičnem kraju ga ni smel vzeti v delo. Pomočniki so bili kakor vajenci pod stalno kontrolo; ako je šel na sprehod, je moral prei mojstru povedati, kam gre in kje ga je dobiti ob določenem času. Seveda je to veljalo le za gotove stroke. Ob devetih zvečer je moral biti doma, sicer ni mogel več v hišo. Gostilne so zapirali ob devetih, najkasneje pa ob desetih zvečer.

Shajališča pomočnikov so bile rokodelske zadruge, kjer so imeli svoje shode in sestanke, tem pa je moral prisostvovati eden izmed mojstrov, ki jih

je nadzoroval. Ti shodi so se vršili vedno ob nedeljah, na njih so reševali vse spore in prepire med seboj. Zahitev ni obravnavalo sodišče, pač pa ti nedeljski shodi. Med mizarskimi pomočniki je bila navada, da so se vsak semanj dan sešli na trgu. Kdor ni prišel, je bil obsojen na 15 krajcarjev kazni; to kazen pa so zapili.

Doba romantike je minila tudi za rokodelske pomočnike; namesto veselih potujočih pomočnikov vidimo danes na cestah le še betežne berače. Sedanji rokodelski popotnik se ne more primerjati s prejšnjim, ki je našel povsod, kamor je prišel, le prijatelje in to v pravem pomenu besede. Medsebojne vezi med mojstri in pomočniki so bile tako močne, da so tvorili vsi le eno družino, medsebojna pomoč jim je bila sveta. Tudi potovanja pomočnikov so temeljila na določenih pravilih. Vsek je moral paziti, kaj govori, ni bilo grdega zabavljanja na mojstre in obratno, kakor se to danes dogaja. Njih vedenje jih je takoj razlikovalo od navadnih ljudi. Tudi oblasti so pazile na nie, da so se spodobno in stanu primerno vedli. Kdor je zabaval na svoj stan ali zadrugo, ga je oblast poklicala na odgovornost in često je bil tak zabavljac kaznovan s težko ječo ali pa trdim delom v trdnjavi.

Vse zadruge so obcevale med seboj celo preko mej države; iz česar se vidi, da je bila stanovska zavest in misel skupnosti med tedanjimi obrtniki zelo velika. Ako je mojster ali pomočnik zagrešil napram zadrugi kakšno

grdo dejanje, ni ušel kazni, četudi je zbežal preko meje. V domovini so mu pobrali imetje, ki ga je ali že imel ali pa pričakoval po dedščini, razglasili so ga za »nepoštenega« in njegov imo so nabili na vešala. Grda razvada je bila praznovanje ponedeljka (Blaumontag). Ta dan so pomočniki praznovali in se shajali na popivanje. Bili so praznično oblečeni in nosili so meče.

Tekom časa so nastale razne razvade, da je morala proti tem nastopiti oblast. Navesti hočem nekaj zanimivih slučajev. Leta 1751. je oblast prepovedala enkrat za vselej shajanje in zbiranje v tolpe in zapretila celo s smrtno kaznijo. Prenehati so morala vsa dopisovanja med posameznimi mojstri in pomočniki. Bila je navada, da so dajali mojstri učencem, ki so se izučili, darila in obede. Ker pa so ti zahtevali vedno večja in dragocena darila, so jih oblasti prepovedale. Končno je cesar sam določil, da ne smejo presegati darila vsote 4 do 5 grošev. Oblast je prepovedala tudi razne smešne navade ob oprostitvi vajencev. Te so starejši pomočniki »shajali«, drsali, krščevali, jih vodili po ulicah in ugantjali z njimi razne burke in šale. Imeli so svoj rokodelski pozdrav in kdor ni pravega izrekel, ako je srečal tovariša, je moral iti nazaj in ponoviti pozdrav.

Pomočniki so morali priseci, da ne bodo izdajali poslovnih skrivnosti svojih mojstrov glede njihov izdelkov. Vlada je to priseganje prepovedala, ker so se vršile zlorabe. Leta 1781. je prene-

Obrtniki!

Važno za Vas je, da veste, da so

Obročne ugodnosti Cene nizke!

DÜRKOPP šivalni stroji

kakor: FLAŠTEP, CILINDER, LEVOROČNI i. t. d., svetovno priznani najboljši
Zato si pred nakupom oglejte mojo tovarniško zalogo

Ludv. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Večletno tovarniško jamstvo!

vezami pa je največje 4 odst. konvencionalno posojilo od leta 1896. v iznosu nekaj preko dveh milijard Din. Kakor vidimo, je večina naših inozemskih državnih obveznosti posledica svetovne vojne. Vsi poveljni dolgovt znašajo komaj 6 milijard. Skupna vsota predvojnih naših obveznosti pa ni velika, saj znaša samo 5 milijard dinarjev. Med notranjimi državnimi obveznostmi je največja v obveznicah vojne škode; ki znaša 4515 milijonov in 7 odst. investicijsko posojilo iz leta 1921. v iznosu 489 milijonov Din, dalje begluške obveznice 346 milijonov, potem 4 odst. agrarne obveznice v iznosu 120 milijonov Din, v to celokupno vsoto 6020 milijonov Din so vračunane tudi begluške obveznice tretje emisije.

Kolkovanje potrdil, odnosno izpričeval vajencev in pomočnikov

Na razna vprašanja pojasnjuje Zbornica za TOI, da podlegajo izpričevala vajencev o trajanju učenja, bodisi da se je učitelj dovršilo ali pa pred časom prekinilo, kolku 20 Din. Izpričevala ali potrdila, ki jih izdaje zadruga vajencem, ki pri pomočniškem izpitu niso pokazali zadostnega uspeha, da so dovršili učni čas brez pomočniškega izpita, je kolkovati s kolkom za 10 Din, pomočniška izpričevala, to je spričevala o vedenju in pokazani izobrazbi med službo pa s kolkom za 20 Din. Tej taksi pa podlegajo pomočniška izpričevala samo, ako se ne izdajajo v poslovni knjižici, dočim so v teh knjižicah izdana izpričevala oproščena kolkovanja.

sklepa o kakem predlogu odbora, sme biti navzoč poročevalec odbora s pravico do besede.

Poverjenistva.

Člen 33.

V krajih, kjer je najmanj 25 članov združbe, v ostalih krajih pa, če smatra uprava to za potrebno, se ustanove poverjenistva združbe.

Naloga teh poverjenistev je, da nadzirajo upravo pri vpisovanju in evidenci članov, pri sklepanju učnih pogodb, pri izvrševanju sklepov skupščine in uprave, pri skrbi za pobiranje članskega vloaga (članarine) in članskih prispevkov, pri zastopanju združbe v vseh upravnih poslih; kolikor to uprava od njih zahteva ali jih za to pooblasti.

Člen 34.

Poverjenistvo sestoji iz treh oseb, ki jih voli uprava izmed članov združbe iz dotičnega kraja in eventuelno temu prideljenega področja. Mandat članov poverjenistva je po trajanju nedoločen.

Poverjenistvo sme biti po potrebi pozvano na sejo uprave; toda v teh sejah člani poverjenistva nimajo pravice glasantati.

Imena izvoljenih članov poverjenistva se morajo takoj po izvršeni volitvi priobčiti z objavami v vseh krajih področja dotičnega poverjenistva. Ta imena se morajo priobčiti tudi zbornici, preko občega upravnega oblastva prve stopnje pa tudi banski upravi.

(Dalje prihodnjik.)

Naš uvoz in izvoz v maju

Po podatkih generalne direktorije carinsmo meseca maja t. l. uvozili: 55.027 ton (lani v maju 100.696 ton) v vrednosti 234.6 milijona Din nasproti 393.5 milijona Din v lanskem maju. Naš uvoz je bil torej v maju v primeri z uvozom v istem mesecu preteklega leta znatno manjši, in sicer po količini za 45.4%, po vrednosti pa za 40.4% (158.9 milijona Din).

Trgovinska bilanca je bila v maju pasivna za 14.8 milijona Din, dočim je bila v aprilu celo aktivna za 22.1 milijona Din (v lanskem maju je znašala pasivnost 16.6 milijona Din). V prvih 5 mesecih t. l. se je naša trgovinska bilanca gibala tako-le (v milijonih Din):

	Izvoz	Uvoz	Saldo
januar	218.3	228.2	- 9.9
februar	203.7	229.4	- 25.7
marec	212.7	246.4	- 33.7
april	271.0	248.9	+ 22.1
maj	219.8	234.6	- 14.8

jan.-maj 1932	1125.5	1187.5	- 62.0
„ 1931	1965.5	2196.9	- 231.9
„ 1930	2854.5	2973.4	- 119.0
„ 1929	2458.8	3064.1	- 605.3
„ 1928	2232.2	3214.4	- 981.7

Kakor je iz gornjih števil razvidno, se je posredno z izvozom naš uvoz letos prav občutno skrčil. V primeri z uvozom v prvih 5 mesecih preteklega leta znaša zmanjšanje uvoza po količini 37.7%, po vrednosti pa 46%. Pasivnost naše trgovinske bilance za razdobje januar - maj znaša 62 milijonov Din.

Glavni predmeti našega uvoza v maju so bili: sirov bombaž (10.9), bombažno predvilo (16.5), bombažne tkanine (14.8), volna (1.7), volneno predvilo (2.4), volnene tkanine (6.8), svilen predvilo (4.5), svilene tkanine (1.9), železo in polifabrikati (3.2), železna pločevina (2.2), cevi (3.6), železni material (2.3), razni izdelki iz železa (12.1), mineralna olja (5.4), sirove kože (2.3), čevlja (0.8), steklo (3.7), riž (3), limone in oranže (1.6), stroji in aparati (14.7), elektrotehnični predmeti (7.6), prevozna sredstva (4.5), zdravila (2.3), organske barve (2.3), tiskarski papir (3.1), kava (6.9), premog (3.3), oljni plodi (6.0).

Prva razstava jugoslovenske umetniške fotografije v Ljubljani

Fotoklub Ljubljana priredi na jesenskem velesojmu v Ljubljani od 3. do 12. septembra 1932 razstavo umetniških fotografij, na katero vabi vsa sorodna društva in odseke, fotoamatere in poklicne fotografe iz vse države. Zadnji rok za predložitev slik poljubne vsebine in izdelave je 15. avgust; prijave z navedbo števila slik pa se sprejemajo že prej. Vsak kompetent mora poslati najmanj tri dela, višje število bo pripuščeno na razstavo, če bo zadosti prostora. Predložene slike pridejo pred izvenkubsko žirijo. Slike se pošljejo v črni okvirju in pod steklom, če ne, oskrbi to za definitivno sprejete slike klub sam na stroške razstavljalca, kar bo stalo po velikosti slike 10 do 18 Din, ki jih je poravnati še pred otvoritvijo razstave. Člani fotokluba nimajo nobenih drugih denarnih obveznosti, ne člani pa plačajo za eventualno prodajo sliko 15 odst. v klubovo blagajno. Pri vsaki sliki naj bo navedena prodajna cena. Vse pošiljke je nasloviti na Fotoklub Ljubljana, Poljanski nasip 16, vrata št. 1, kjer dobe zainteresirani tudi vsa podrobnejša pojasnila.

Zahvala: V dneh 21., 22. in 29. maja se je vršil v Zagorju ob Savi tečaj za mizarstvo luženje in politiranje, ki ga je priredila Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov s podporo Zavoda za pospeševanje obrti pri zbornici za TOI v Ljubljani. Tečaj je otvoril mizarjski mojster g. Pirc, vodil pa ga je strok. učitelj Tehniške srednje šole v Ljubljani g. Adolf Dolak v splošno zadovoljstvo obiskovalcev. Tako zadruga kakor vsi udeleženci tega tečaja smatrajo v svojo posebno dolžnost, da se potom našega glasila kar najlepše zahvalijo Zavodu za pospeševanje obrti in g. učitelju Dolaku, prosič jih njihove nadaljnje naklonjenosti in podpore.

Vprašanje trgovine s pšenico

V torek opoldne je sprejel minister za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič predstavnike Trgovsko-speditorskega izvozniskega združenja v Beogradu, ki jih je vodil predsednik društva g. Dušan Popović.

Predstavniki združenja so izročili g. ministru in ustmeno podprli sledeče predloge:

1. Da naj bo trgovina s pšenico popolnoma svobodna ter tako v notranjem prometu kakor tudi pri izvozu brez vsakih omejitev in dovoljenj.

2. Da naj izkoristi ves dobiček od preferenc sama država in naj z njim razpolaga po svoji uvidenosti in

3. Da se delokrog udejstvovanja Privilegirane družbe za izvoz d. d. v Beogradu zoži na predpise čl. 9. njenih pravil in da naj z lastnimi sredstvi ali s tistimi, katere ji bodo eventualno na razpolago, podpre izvoz samo kot komisijonar.

Eden glavnih razlogov, ki so vzpodbudili gornje udruženje do naglega in kategoričnega priporočanja, popolne svobode pri trgovini s pšenico je ta, ker je popolnoma nepravilno, da se zaščiti le ena vrsta kmetijskih pridelkov, dočim druge prav tako trpe zaradi depresije in padea cen, a presejajo v izvoznih vrednostih daleko vrednost izvozne pšenice.

Minister trgovine in industrije je prav ljubeznivo sprejel predstavnike udruženja in pazljivo poslušal njihove predloge in pojasnila. Obljubil je, da bo posvetil njihovim predlogom svojo pažnjo in se potrudil, da se to tako važno in delikatno vprašanje reši pravočasno, kakor to zahtevajo interesi države in narodnega gospodarstva.

Pravila združbe trgovcev (obrtnikov)

(Nadaljevanje)

Če se izprazni člansko mesto v upravi in je celotna lista namestnikov izčrpana, mora uprava takoj nato sklicati skupščino združbe, na kateri se izvrši popolnitev izpraznjenega mesta kakor tudi volitev vseh namestnikov. Tudi za to popolnitev veljajo glede trajanja mandata odredbe predhodnega odstavka.

Če se izpraznijo naenkrat vsa mesta v upravi, imenuje bar na predlog zbornice komisarja, ki takoj skliče skupščino, ki izvoli novo upravo skladno s členom 45. teh pravil.

Nadzorstveni odbor.

Člen 29.

Nadzorstveni odbor je kontrolni organ uprave združbe za vse vrste njenega poslovanja.

Nadzorstveni odbor sestoji iz najmanj treh članov. Člani nadzorstvenega odbora se volijo na letni skupščini z absolutno večino glasov prisotnih članov za tri leta. Na isti način se volijo tudi namestniki članov nadzorstvenega odbora.

Člen 30.

Dolžnost nadzorstvenega odbora je, da pregleda pred letno skupščino poslovanje uprave, zlasti v stvareh finančnega značaja, da pregleda blagajniške knjige in preizkusi proračun in sklepni račun in da poda o njih in o vsem poslovanju združbe kakor tudi o delovanju uprave redni skupščini svoje poročilo.

Nadzorstveni odbor sklepa polnoveljavno, če je v seji prisotna večina njegovih članov.

Vsak član nadzorstvenega odbora ima pravico prisostvovati vsem sestankom uprave, kjer ima tudi pravico govoriti.

Odredbe členov 25., 27. in 28. teh pravil veljajo smiselno tudi za nadzorstveni odbor.

Odbori ali odseki.

Člen 31.

Združba sestavi stalne odbore ali odseke za naslednje stroke (branše) svojih članov:

Ti odbori ali odseki razpravljajo o vprašanjih, ki zanimajo posebno dotične stroke, a ne segajo v obče interese združbe, kakor tudi o vprašanjih, ki jim jih uprava poveri. Člane ter odborov volijo člani združbe, ki pripadajo dotični stroki. Po teh vprašanjih lahko izdajajo sklepe, ki jih izvršuje uprava združbe. Za delovanje teh odborov ali odsekov sme predpisati združba poseben pravilnik. Ta pravilnik odobruje zbornica.

Člen 32.

Združba lahko ustanovi po potrebi tudičasne odbore za razpravljanje poedinih konkretnih vprašanj.

Ti odbori so samo pomožni organi uprave. Pri seji uprave, na kateri se

vali od svojih učencev, da morajo znati pisati in čitati. Sele od leta 1770. so se morali ranocelniki šolati na medicinski visoki šoli.

Do leta 1548. se deček ni mogel iti učiti rokodelstva, katerega bi si hotel izbrati. Nekateri rokodelci niso sprejemali v uk sinov sodnijskih slug, biničev, godcev, poljskih, gozdnihi in nočnih čuvajev, grobokopov, čolnarjev in beraških strahov. Kaj so bili slednji, ni znano. Tega leta pa je bilo s cesarskim ukazom to prepovedano, le stroke konjercev so še nadalje odpravljali od rokodelskega stanu. Sele otroci konjercev v tretjem kolenu so smeli stopiti v uk pri rokodelcu, a le, če so dokazali, da so se njih očetje pečali najmanj 30 let s poštemim rokodelstvom.

Objave

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije nam poroča, da bude njen generalni direktor g. Milan Dragič poročal obrtništvu o poslovanju Zanatske banke. V ta namen se bodo vršili sestanki obrtništvu v Ljubljani dne 16. julija, v Celju dne 23. julija in v Mariboru dne 30. julija t. l.

V Ljubljani se bude vršil sestanek na navedeni dan v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti ob pol. 21. uri. Na zanimivo predavanje o zelo aktualnem vprašanju obrtniškega kredita se obrtništvu vladno vabi.

hala tudi razlika med zakonskimi in nezakonskimi otroki. Tega leta je vlada prepovedala tudi običaj, da so veljale nekatere stroke kot nepošteno, tako n. pr. konjerska. Odpravljeno je bilo tudi pravilo, da ne sme noben ranocelnik sneti obveze, katero je napravil njegov tovariš, dalje da je veljal za nepoštenega oni, ki se je dotaknil kake mrhovine, in da se je moral dotični odkupiti. Za nepoštenega je veljal tudi oni, ki je odrezal vrv obešencu samomorilcu, četudi bi ga s tem rešil smrti. Iz teh razvad lahko ugotovimo, da so bili naši predniki zelo praznoverni. Gosposka je bila primorana, da je proti tem razvadam najstrožje nastopila, zlasti proti pomočnikom, ki so postali zelo predržni. Zahtevali so n. pr. od svojih mojstrov, pa tudi od oblasti, da morajo vpisati v njih spričevala dostavek, da so njihove starše vodili k poroki v slovesnem sprevedu. Ustanavljali so lastna sodišča, kjer so sodili mojstre in jim nalagali kazni. Noben mojster ni bil varen pred zaroto pomočnikov, in ako se ti niso pokorili, so jim naložili kazni, dokler pa ta ni bila plačana, so položili vsi pomočniki dotične stroke delo. Ako je bil kak mojster zaprt, pa čeravno po nedolžnem, in se je to izkazalo, so ga vsi pomočniki takoj zapustili. Že takrat so torej poznali neke vrste stavko in treba je bilo prav hudih sredstev, da se je napravil red.

Učenci, vajenci, so morali dokazati, da so otroci poštemih zakonskih staršev, padarji in ranocelniki so zahte-

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Poročilo veleseljskega urada

o XII. mednarodnem veleselju v Ljubljani od 4. do 13. junija 1932.

XII. Ljubljanski mednarodni vzorčni veleseljem se je vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in pod častnim predsedstvom ministra za trgovino in industrijo gosp. dr. Alberta Kramerja. Razveseljiv dokaz zdrave strukture našega gospodarstva je že v tem, da smo mogli privediti vzorčni veleseljem v neokrnjenem obsegu — saj so bili vsi razstavniki prostori docela zasedeni — tudi v času, ko se vse potaplja v govoricah nezasišane gospodarske krize. Še bolj razveseljivo pa je to, da ima naš veleseljem tudi v sedanjih časih popoln uspeh, in sicer tako v obisku, kakor tudi v trgovskem pogledu.

Na veleselju je razstavilo skupno 652 razstavljalcev, od teh domačih 504, in sicer iz vseh pokrajin države. Zastopane so vse stroke naše proizvodnje in na vseh poljih je videti razveseljiv napredek. Ponekod že kaže, kakor da sploh ni mogoče doseči še kaj več. Tako n. pr. pohištvena industrija kar preseneča s svojimi vedno bolj popolnimi izdelki. Velika množina razstavljenega blaga in razstavljalcev pa dokazuje, da ni ta napredek le slučajen, temveč, da je perfektna pohištvena industrija pri nas doma. Sličen silen napredek dokazuje naša tekstilna industrija. Pasivnost naše trgovinske bilance je večsah obstojala predvsem vsled prevelikega uvoza tekstilnih izdelkov, a uvažati smo jih morali, ker smo jih doma le prav malo izdelovali. Vsako leto pa se je stanje boljšalo in letošnji veleseljem dokazuje, da smo baš v tekstilni stroki napravili že velik korak na poti naše popolne gospodarske osamosvojitve. Prav tako smo v čevljarstvu, v raznih kovinskih industrijah, v številnih panogah domačega obrta že popolnoma na isti stopnji s tujo industrijo in obrtom. Omeniti pa je treba tudi še, da število panog, v katerih postajamo od tujine že neodvisni, z vsakim veleseljem raste in to še posebno lepo dokazuje letošnji veleseljem, ki je vsled pretežne udeležbe domačih razstavljalcev, čeprav mednarodnega značaja, vendarle res naš domači veleseljem. Tako naši obrtniki, kakor naši industrijalci se zares trudijo, da do konca izvedejo našo gospodarsko osamosvojitve ter pribore s tem vsemu narodu blagostanje, ki ga more biti deležen le narod, ki ni samo konsument tujih izdelkov. To našo trditve dokumentira najboljše razstava Zbornice za trgovino, obrt in industrijo in pa razstave male obrti, prirejane po banovinskem uradu za pospeševanje obrti.

Inozemstvo beleži letos manjšo udeležbo, to pa vsled izredno strogih deviznih in valutnih omejitev, ki so jih uvedle skoro vse države. Razstavilo je 148 tvrdk: Avstrija 45, Amerika 3, Belgija 2, Češkoslovaška 16, Danska 1, Francija 2, Holandska 1, Italija 2, Madžarska 5, Nemčija 32, Sirija-Libanon 10, Švedska 3, Švica 1.

Republika Poljska je priredila samostojno razstavo z namenom poglobitve

gospodarskih stikov med njo in med nami. Na tej razstavi je sodelovalo 25 poljskih tvrdk, ki predstavljajo najznačilnejše industrijske panoge bratske republike. Zanimanja je bilo za vse izdelke na tej razstavi dovolj in so privedelji, t. j. Poljsko-jugoslovenski privredni komitet Beograd, ter Poljski državni eksportni institut Warszawa z uspehom prav zadovoljni. Razstavo je strokovnjaško aranžiral g. dr. Lubaczewski, legacijski svetnik poslaništva Poljske Republike v Beogradu.

Razstavljalci so napravili pomembnejše zaključke, razvrščeni po strokah s sledečimi banovinami:

Strojna industrija: Dravska, Dunavska, Savska, Vardarska, Primorska.

Kovinska industrija: Dravska, Drinska, Savska, Moravska, Primorska.

Fina mehanika: Vse banovine.

Fotografija: Dravska, Primorska, Savska, Vrbaska.

Radio in elektrotehnika: Dravska, Primorska, Drinska.

Automobili, motorji, bicikli, vozovi: Dravska, Savska, Primorska.

Sport: Vse banovine.

Poljedelski stroji in orodje: Vse banovine.

Pohištvo: Vse banovine.

Pletarstvo: Dravska, Dunavska, Primorska, Savska, Moravska, Drinska.

Tekstilna industrija in konfekcija: Vse banovine.

Vezivo, čipke, cerkvene potrebščine: Dravska, Savska, Beograd, Zemun, Pančevo.

Usnje, krzno: Dravska, Savska, Primorska, Dunavska, Beograd, Zemun, Pančevo.

Galanterija in bižuterija: Vsa država.

Kemična in živilska industrija: Vsa država.

Bakrene, medene in aluminijaste predmete

za obrt, gospodarstvo in kuhinjo izdeluje solidno in po zmernih cenah

tvrdka

JOSIP OTOREPEC

Ljubljana, Za Gradom štev. 9
(ob koncu Streliške ulice).

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve-, tri in sedem ton nosilnosti.

Telefon interurban št. 2157.

LJUBLJANA, Masarykova c. 9 (nasproti carinarnici) prevzema

Stavbna industrija: Vsa država.

Glasbila: Dravska, Savska, Dunavska, Zetska, Drinska, Vrbaska.

Male živali: Dravska, Savska, Primorska, Vrbaska.

Okrasne rastline in semena: Vsa država.

Razne novosti in drugo: Vsa država.

Inozemski posetniki so dospeli zlasti iz Avstrije, Italije, Nemčije, Madžarske, Francije, Anglije, CSR, Poljske.

Temelj našega dela je isto kakor naše gospodarske politike splošno: stremenje po gospodarski neodvisnosti. Da to stremenje obstoja tudi med našimi industrijalci in obrtniki, in sicer v veliki meri, je sedanji veleseljem prepričujoče pokazal. Naj bi sledil še dokaz, da vlada

Celuloidne ščite

za vrata in vsa steklarska dela izvršuje točno in solidno

Franjo Zrnec

steklarstvo

Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5

enako močno prizadevanje v javnosti in v javnih upravah, pa bo naša gospodarska samostojnost vsak dan večja realnost. Upamo in prepričani smo, da tudi ta dokaz ne izostane in da je tudi v tem pogledu optimizem upravičen. Po lepem dokazu, po krepkem napredku naše gospodarske osamosvojitve na XII. veleselju je pač ta optimizem edino na mestu in zato tudi utemeljen.

Obiskovalcev je bilo okrog 96.000. Od teh je dopotovalo na podlagi sejemske legitimacije iz oddaljenejših krajev države oziroma inozemstva približno 11.000 oseb.

Dravska banovina	42.7 %
Savska »	13.4 %
Vrbaska »	2.8 %
Primorska »	4.3 %
Drinska »	2.5 %
Zetska »	0.3 %
Dunavska »	9.6 %
Moravska »	7.2 %
Vardarska »	0.9 %
Beograd, Zemun, Pančevo	8.7 %
Skupaj:	92.4 %
Inozemcev:	7.6 %

*

XIII. mednarodni vzorčni veleseljem v Ljubljani se vrši leta 1933 v prvem tednu meseca junija.

*

Od 3. do 12. septembra 1932 se vrši naša jesenska prireditve »Ljubljana v jeseni«, v katere okrilju bo prirejenih več lepih specialnih razstav, ki bodo brez dvoma vzbudile veliko zanimanje.

* Razstava naših narodnih umetnin v Haagu. Prihodnji ponedeljek se bo v Haagu otvorila razstava jugoslovenskih narodnih umetnin. Razstavo priredi novo ustanovljena Zbornica vzorcev v Haagu.

Zmožen obrtnik zidar, slikar, klepar

ali kaj enakega si lahko uredi existenco z nakupom hiše, v kateri je bila pečarska obrt, ker v domačih in sosednih občinah ni teh obrti.

Poleg hiše je lepo zaraščen sadni vrt. Ugodni kreditni pogoji. Več se izve pri županstvu v Ljubnem na Gorenjskem.

Dobave in licitacije

Prometno-komercialni oddelk direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. julija t. l. ponudbe glede dobave gumijastih štampiljk in žigov.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 14. julija t. l. ponudbe glede dobave 40.800 kg pšenične moke.

Dne 12. julija t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 10.800 kg svinjske masti in 1700 kg olja.

Prodaja praznih vreč od moke. Direkcija drž. rudnika v Banjaluki sprejema do 21. julija t. l. predmetne ponudbe.

Prodaja starega papirja, se bo vršila potom ofertne licitacije dne 18. julija t. l. pri Primorski direkciji pošte in telegrafa v Splitu.

Oddaja kolodvorske restavracije na postaji Jesenice v zakup. Predmetna ofertna licitacija se bo vršila dne 27. julija t. l. pri direkciji drž. železnice v Ljubljani.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 14. julija 1932 ponudbe glede dobave jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 17. julija t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg portlandcimenta, 500 m vodovodnih manesmanovih jeklenih cevi; do 18. julija t. l. pa glede dobave ventilov. — Direkcija državne železorne Vreš-Majdan sprejema do 20. julija t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg karbida in 1000 komadov žag za železo.

Dne 12. julija t. l. se bo vršila pri Primorski direkciji pošt in telegrafov v Splitu ofertna licitacija glede dobave pisarniškega materiala. — Dne 28. julija t. l. se bo vršila pri Dravski delavnici v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave 15 kub. metrov bukovih desk. — Dne 3. avgusta t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija glede dobave raznega elektrotehničnega materiala.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 14. julija t. l. ponudbe glede dobave 60.000 kg sena in 50 komadov rudarskih sekir. — Komanda pomorskega arsenala Tivat sprejema do 24. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 kg umivalnih gob in 150 kilogramov gostega razbonita.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje